

[nr.5 / Septembrie 2010](#)

În ediția curentă:

- 1. S-a aprobat Documentul unic de program pe anii 2010-2012;**
- 2. Vizitele de studiu a specialiștilor moldoveni în Regiunea de Vest și Nord-Est în România;**
- 3. Vizita unui grup de experți letoni la ADR Nord;**
- 4. Ședința ordinară a Clubului Oamenilor de Afaceri din Bălți;**
- 5. Atelier de lucru. Parcul de la Țaul în vizorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord;**

Activități ADR Nord – Octombrie 2010.

Activități curente

1. S-a aprobat Documentul unic de program pe anii 2010-2012

Documentul unic de program (*în continuare – document unic*) este un document de programare pe termen scurt a implementării politicii de dezvoltare regională elaborat în baza strategiilor de dezvoltare regională și a planurilor operaționale regionale ce includ programele și proiectele prioritare de dezvoltare regională care urmează a fi implementate în perioada 2010-2012.

Extras din Hotărârea de Guvern nr.772 din 26.08.2010:

“Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Documentul unic de program pentru anii 2010-2012 (se anexează).

2. Finanțarea proiectelor incluse în Documentul unic de program pentru anii 2010-2012 se va efectua din contul și în limita mijloacelor financiare alocate din Fondul național pentru dezvoltare regională.
3. Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale:
 - va monitoriza procesul de realizare a Documentului unic de program;
 - va asigura alocarea mijloacelor financiare din Fondul național pentru dezvoltare regională, cu aprobarea acestora de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale;
 - va monitoriza procesul preluării de către agențiile de dezvoltare regională a contractelor de achiziții publice de la solicitanți pentru finalizarea proiectelor în derulare;
 - va prezenta Guvernului, până la sfârșitul primului trimestru al anului următor celui de referință, rapoarte anuale privind implementarea documentului sus-menționat.
4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale.”

În continuare se anexează **Lista proiectelor prioritare de dezvoltare regională pentru finanțare din mijloacele Fondului național pentru Regiunea de Dezvoltare Regională Nord.**

Nr. d/o	Denumirea proiectului	Regiunea	Localitatea solicitantă	Numărul de parteneri
1	2	3	4	5
1.	Alimentarea orașului Fălești cu apă din râul Prut	Nord	Consiliul raional Fălești	7
2.	Reabilitarea rețelei de drum public local Pîrlița-Dumbrăveni-Vădeni-Florești, în lungime de 13,3 km	Nord	Consiliul raional Soroca	3
3.	Îmbunătățirea situației social-economice a comunităților dezavantajate ale unei zone din regiunea de dezvoltare Nord prin construcția bransamentului spre or. Drochia a apeductului Soroca-Bălți	Nord	Consiliul raional Drochia	19
4.	Finalizarea construcției apeductului magistral Bălți-Sîngerei cu ramificații comunitare	Nord	Consiliul raional Sîngerei	8
5.	Conectarea zonei economice libere „Bălți” la utilitățile municipale: apă, canalizare, electricitate, drumuri de acces	Nord	Primăria mun.Bălți	1
6.	Finalizarea construcției poligonului pentru acumularea, sortarea și valorificarea deșeurilor menajere pentru 3 primării (7 localități): or. Biruința, com.Alexăndreni (s. Alexăndreni, s. Heciul Vechi, s. Grigorești, s. Țiplești, s. Țiplețești), s. Heciul Nou	Nord	Primăria or. Biruința, r-nul Sîngerei	2
7.	Inaugurarea incubatorului de afaceri din comuna Larga - un factor important în activitățile privind măsurile active de ocupare a tineretului din regiune	Nord	Primăria com.Larga, r-nul Briceni	8
8.	Servicii calitative de apă și canalizare în orașul Otaci pentru un mediu curat în regiunea Nord	Nord	Primăria or. Otaci, r-nul Ocnîța	1
9.	Renovarea drumului regional internațional M14 prin or. Edineț	Nord	Primăria or. Edineț	2
10.	Stabilirea unui sistem de management integrat al deșeurilor menajere solide în regiunea de dezvoltare	Nord	Primăria or.Soroca	16

	Nord			
11.	Performanță economică prin instruire de excelență	Nord	Primăria or. Florești	6
12.	Crearea la nivel regional a unui sistem integrat de management al deșeurilor menajere solide	Nord	Primăria or. Lipcani, r-nul Briceni	10
13.	Intersecții culturale	Nord	Primăria s. Băhrinești, r-nul Florești	16
14.	Ecosalubritate rurală în zona Costești-Stînca	Nord	Primăria com. Costești, r-nul Rîșcani	1
15.	Modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare - îmbunătățirea calității vieții	Nord	Primăria or. Edineț	2
16.	Implementarea unui sistem de management al deșeurilor în comuna Tătărauca Veche, raionul Soroca	Nord	Primăria com. Tătărauca Veche, r-nul Soroca	3
17.	Reducerea șomajului în zonele turistice ale regiunii de dezvoltare Nord prin dezvoltarea afacerilor mici și mijlocii	Nord	Agenția de dezvoltare regională Nord	8
18.	Crearea Centrului Creativ – Inovativ PRO Cariera	Nord	Primăria or. Otaci, r. Ocnița	3
19.	Reparația drumului L-37 Lipcani-Balasinesti-Corjeuți-Tîrnova, sectorul din s. Corjeuți și s. Trinca	Nord	Primăria s. Corjeuți, r-nul Briceni	3

Urmează să fie primită lista proiectelor selectate spre finanțare pentru anul 2010.

2. Vizitele de studiu a specialiștilor moldoveni în Regiunea de Vest și Nord-Est a României

În perioada 22-25 septembrie 2010, a avut loc vizita de studiu în Regiunea Vest (România) a specialiștilor și experților de la Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale și Agențiile de Dezvoltare Regională din RM.

În cadrul vizitei de studiu au avut loc un șir de întruniri, care au avut scopul de a familiariza reprezentanții din Moldova cu practicile pozitive din regiunea dată. În acest context delegația din Moldova s-a întrunit cu reprezentanții Agenției de Dezvoltare Regională Vest (cu sediul la Timișoara), ai Consiliului Județean Timiș, Consiliului Local Timișoara, Primăriei or. Arad.

Întrunirea cu colaboratorii ADR Vest s-a concentrat în special, pe reflectarea mecanismelor de funcționare a ADR Vest, capacitatea agenției de a facilita și gestiona proiectele regionale, precum și experiența agenției privind comunicarea cu beneficiarii și principalii actori regionali.

Această amplă vizită de studiu va permite specialiștilor MCDR și ADR Nord, Centru și Sud să aplice metode și instrumente concrete de planificare a acțiunilor la nivel regional, strategii

eficiente de comunicare cu publicul și beneficiarii, precum și evaluarea multidimensională a rezultatelor obținute în procesul de dezvoltare regională din Republica Moldova.

Experiența din vestul României poate fi preluată prin înțelegerea corectă a funcționării sistemului de dezvoltare regională. În această ordine de idei domnul Bodrug Ion, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord a afirmat că ADR Vest atrage anume investițiile majore, cu un impact semnificativ asupra regiunii. La fel, Bodrug Ion a subliniat faptul că orice agenție de dezvoltare regională, nu are importanță în ce țară și regiune se află, trebuie să fie un magnet care polarizează investițiile în regiunea pe care o deservește, prin crearea parcurilor industriale și tehnologice, care sunt soluția optimă pentru creșterea numărului de persoane ocupate în câmpul muncii, pentru sporirea contribuțiilor la bugetul de stat ale regiunii, pentru dezvoltarea infrastructurilor. Unde este o afacere, este și o infrastructură, și un impact social și evident un impact economic, atât de necesar în Republica Moldova.

În perioada 15-18 septembrie un grup de persoane implicate în procesul de dezvoltare din RM (directorul Direcției generale dezvoltare regională din cadrul MCDR, directorii agențiilor de dezvoltare regională, președinții consiliilor regionale pentru dezvoltare ș.a.) au mai efectuat o vizită de studiu în regiunea Nord-Est din România. În cadrul acestei vizite, delegația din Republica Moldova a avut o întâlnire la sediul Agenției de Dezvoltare Regională Nord - Est din Piatra-Neamț cu directorii structurilor ADR Nord - Est, care ne-au împărtășit din realizările agenției pe parcursul a 11 ani de activitate.

ADR nord-est este foarte implicată în programele PHARE și are relații contractuale cu ministerul de resort, ceea ce denotă o anumită autonomie. Contractul cu ministerul este unul de asistență tehnică. Bugetul agenției se formează din contribuțiile consiliilor județene din cadrul regiunii, și evident din proiecte. ADR nord-est este, așadar, un ONG. Deși politica salarială a angajaților se aprobă de Consiliul Regional de Dezvoltare. Sunt 92 de salariați în cadrul ADR nord-est. La început aveau doar cinci. Iar politica de personal este cheia succesului acestei agenții.

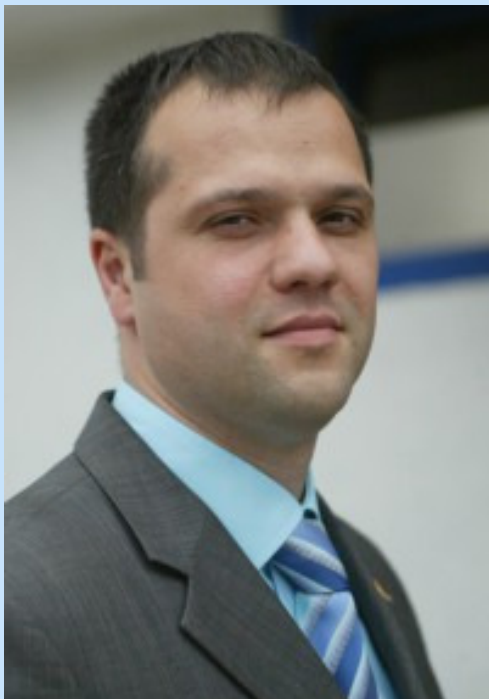

În cadrul deplasării la Târgu Neamț delegația, însoțită de primarul orașului Târgu Neamț a vizitat 3 proiecte regionale: reabilitarea monumentului istoric Cetatea Neamțului, Eco management Târgu Neamț (proiect pentru realizarea unui sistem eficient și durabil de gestionare și reciclare a deșeurilor) și modernizarea stației de epurare a apelor reziduale - proiecte de succes, practica cărora urmează a fi preluată și de actorii dezvoltării regionale din republica Moldova.

În cadrul unui proiect a fost reabilitat monumentul istoric Cetatea Neamț, care este un important obiect turistic. Lucrări asemănătoare, dar de o mai mare anvergură sunt în toi la Cetatea Suceava. Proiectul este unul reprezentativ și de mare succes în regiunea nord-est. Cetatea era într-o stare deplorabilă din cauza unui concurs de circumstanțe istorice. Grație primăriei Târgu-Neamț, ADR nord-est a primit pentru finanțare un proiect capabil să câștige în fața celorlalți concurenți. La fel aceeași primărie dispune încă de două proiecte de succes: Stația de transfer deșeurilor și stația de epurare. Stația de transfer a deșeurilor nu este una de reciclare ci doar una pentru colectarea, sortarea și împachetarea în baloți a PET și hârtiei pentru a o vinde firmelor specializate. Utilajul industrial din ambele stații este unul de producție românească, ca efect al susținerii producătorului autohton din cadrul licitațiilor publice. Stația dispune de autospeciale. Locuitorii zonei de deservire sunt instruiți să sorteze deșeurile. Stația de epurare este

implementarea unui proiect de renovare a unei vechi construcții de acest gen. Ambele obiecte sunt aducătoare de profit la bugetul local.

La întâlnirea cu dl. Gheorghe Flutur, Președintele Consiliului pentru Dezvoltare Regională Nord - Est și al Consiliului Județean Suceava, s-a pus accentul pe voința politică, fără de care nu are succes nici o inițiativă. Colaborarea între unitățile administrativ-teritoriale și înțelegerea tacită reciprocă între acestea permite armonizarea dezvoltării pentru toată regiunea și nu doar

unele județe. Descentralizarea este marea realizare, fără de care nu s-ar fi reușit performanțe cum ar fi sporirea PIB-ului în cea mai săracă regiune din țară. Descentralizarea a permis de a face abstracție față de tulburările politice create de alegeri, și de a păstra un ritm constant, neinfluențat de centru, întru realizarea obiectivelor POR și PDR.

Directorul ADR Nord, Bălți a precizat că se vor întreprinde acțiuni concrete pentru apropierea agențiilor din Moldova și România. "Este relevantă creșterea disponibilității sectorului privat de a prelua o serie de responsabilități și riscuri și a sectorului public de a conlucra cu APL privind serviciile de utilitate publică. Avantajele acestei asocieri fiind accelerarea realizării obiectivelor și proiectelor de infrastructură, reducerea pe ansamblu a costurilor, îmbunătățirea calității serviciilor de utilitate publică, precum și generarea unor venituri adiționale. Marile provocări impuse de adaptarea la economia de piață (*legea concurenței, a cererii și ofertei*), a procesului de integrare în UE (*alimentarea cu*

apă, reciclarea deșeurilor, protecția mediului) sunt tot atâtea motive de a utiliza parteneriatul public-privat ca o cale de cooperare."

Mai multe detalii puteți găsi pe pagina web a ADR Nord:

www.adrnord.md

3. Vizita unui grup de experți letoni la ADR Nord

La 28 septembrie 2010 în vizită la ADR Nord s-a aflat un grup de experți din or. Riga (Letonia), care a luat cunoștință cu experiența acumulată de agenție pe parcursul acestui an.

Această întrunire s-a realizat în cadrul proiectului „Raising Youth Awareness about EU Opportunities. European Experience Exchanges Latvia-Moldova”, scopul căruia este să promoveze în regiune ideea integrării europene a Republicii Moldova prin preluarea experienței letone ce vizează diverse domenii de activitate în perioada de pre-aderare și post-aderare la UE.

Acest proiect este implementat de Centrul Regional CONTACT-Bălți cu finanțarea oferită de Programul Est-Est al Fundației Soros-Moldova și Fundației Soros-Letonia.

În cadrul discuției la care au participat experții letoni, colaboratorii ADR Nord, experții MDRD și GTZ, au fost prezentate rezultatele obținute de către Republica Moldova în procesul de dezvoltare regională pe parcursul anului 2010.

Directorul ADR Nord, Dl Ion Bodrug, a relatat oaspeților letoni despre etapele parcurse de structurile responsabile de dezvoltarea regională în RM. În acest context au fost menționate strategiile elaborate și aprobate la nivel național și regional (Strategia Națională de Dezvoltare

Regională, Strategiile de Dezvoltare Regională a celor 3 regiuni), prioritățile de finanțare, rezultatele primului Apel al propunerilor de proiecte lansat în anul 2010 și specificul proiectelor aprobate spre finanțare, perspectivele procesului de dezvoltare regională și rolul Uniunii Europene în susținerea acestui proces. De asemenea a fost menționat faptul că în timpul apropiat va fi semnat un Memorandum de colaborare cu Agenția de Dezvoltare Regională din Letonia, care are acoperire

națională.

Experții letoni au demonstrat un vădit interes vis-a-vis de rezultatele atinse, apreciind ritmul avansat al procesului și calitatea produselor obținute. Ei au menționat că este important să fie replicată experiența pozitivă acumulată, evitând în măsura posibilității lacunele pe care le-au avut în activitatea sa structurile regionale din alte țări europene.

Seminare și Instruiri

4. Ședința ordinară a Clubului Oamenilor de Afaceri din Bălți

În incinta Incubatorului de Afaceri "Impuls" din mun. Bălți s-a organizat ședința Clubului Oamenilor de Afaceri "Manager Club" unde a participat dl Ion Bodrug, directorul ADR Nord.

În cadrul întrunirii, dl. Bodrug a venit cu un salut din partea agenției, menționând faptul că ar fi binevenit implementarea unor astfel de practici de colaborare: " Suntem într-un proces de transformări privind politica dezvoltării regionale, iar Republica Moldova are nevoie de prieteni în acest proces. ADR Nord apreciază intenția ambasadei Germaniei privind inițierea unui schimb de experiență și informare, benefic pentru Regiunea de Nord, precum și a colaborării mai strânse în domeniul dat. D-l și-a exprimat speranța că aceste tradiții de aprofundare a relațiilor de colaborare și interes reciproc, se vor

extinde și vor fi preluate de alte instituții și organizații cointeresate în domeniile de dezvoltare a ADR Nord. "

Subiectul de bază pus în discuție s-a referit la programele de susținere a antreprenorilor din Moldova de către Guvernul Germaniei. Această informație a fost prezentată de către dna Iulia Kharl, șef-adjunct al Misiunii Economice, Ambasada Germaniei în Moldova. Cei prezenți au aflat despre succesele colaborării între Republica Moldova și Germania în domeniul susținerii antreprenorilor, oportunitățile oferite de Ambasada Germaniei.

Antreprenorii din Moldova pot beneficia de consultanță din partea experților germani, pot beneficia de cursuri de instruire la locul de muncă, pot beneficia de instruire și practică în Germania - acestea sunt unele din multiplele posibilități de dezvoltare a afacerii proprii cu suport din Germania.

Dl Ion Banari, președintele Clubului Oamenilor de Afaceri din Bălți, a menționat că în perioada trecută în Republica Moldova au venit cca 600 de consultanți străini, dintre aceștia jumătate au lucrat în partea de nord a țării.

Despre exemple concrete de colaborare au vorbit dl Vladimir Surdu, directorul școlii profesionale nr.3, dl Marin Ciobanu, directorul Zonei Economice Libere "Bălți".

La finele ședinței dl Ion Banari a înmânat carnete de membru al Clubului la persoanele care au aderat la această organizație a antreprenorilor din zona de Nord a Republicii Moldova.

5. Atelier de lucru. Parcul de la Țaul în vizorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord

La 10 septembrie 2010 în incinta Casei de Cultură din s. Țaul s-a desfășurat atelierul de lucru privind identificarea problemelor prioritare a Parcului Național din s. Țaul - monument natural și cultural cu o deosebită semnificație turistică. Atelierul a fost realizat de către Agenția de Dezvoltare Regională Nord la inițiativa Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale. Această ședință, la care au participat primarul s. Țaul și alți reprezentanți APL, managerul Parcului Țaul, directorul muzeului și alți lideri locali, a fost moderată de 2 reprezentanți ai ADR Nord - specialistul în proiecte și consultantul superior al proiectului „Moldova - cooperare în dezvoltarea regională".

Activitatea realizată în mod participativ a avut 3 etape: prezentarea Parcului Național din s. Țaul ca obiect protejat de stat; identificarea problemelor ce afectează acest obiect unic, lansarea soluțiilor generale pentru stoparea degradării parcului și renovarea lui; vizita grupului de lucru în teren pentru a evalua vizual cele mai evidente curențe ale patrimoniului natural și imobilului parcului.

La finele întrunirii reprezentanții ADR Nord au oferit unele recomandări factorilor de decizie locali pentru a impulsiona acțiunile orientate spre salvarea Parcului național din s. Țaul și lansarea soluțiilor de

dezvoltare a infrastructurii obiectului turistic. Întrunirea între reprezentanții ADR Nord și decidenții locali a constituit prima etapă a procesului de soluționare a problemelor ce afectează parcul, metoda de bază fiind atragerea resurselor interne și externe pentru rezolvarea lor.

www.adrnord.md

Activități ADR Nord – Octombrie 2010.

1. *Atelier de lucru privind determinarea indicatorilor de monitorizare și definitivarea formularelor de raportare;*
2. *Vizita reprezentanților ministerului la ADR Nord pentru examinarea nivelului îndeplinirii cerințelor solicitate în cadrul verificărilor precedente;*
3. *Definitivarea conceptului de proiect pentru Programul Operațional Comun Ro-Uc-Md 2007-2013.*

Buletin Informativ nr.5 / Septembrie 2010

Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale

Agencia de Dezvoltare Regională Nord
MD-3100 mun. Bălți, piața V. Alecsandri, 8A
tel./fax + 373-231 / 6-19-80, e-mail: office@adrnord.md